

*Міністерство охорони здоров'я України
Міністерство освіти і науки України
Національний фармацевтичний університет
Кафедра менеджменту, маркетингу та
забезпечення якості у фармації*

МАТЕРІАЛИ

**XII науково-практичної internet-конференції з міжнародною участю
«МЕНЕДЖМЕНТ ТА МАРКЕТИНГ У СКЛАДІ
СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ, НАУКИ, ОСВІТИ,
ПРАКТИКИ»
(19 березня 2026 р.)**

MATERIALS

**of XII scientific and practical internet-conference
with international participation
«MANAGEMENT AND MARKETING IN THE MODERN
ECONOMY, SCIENCE, EDUCATION AND PRACTICE»
(19 March 2026)**

Харків

2026

УДК 615.262:615.454.1:616-001.4:615.035.1

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ М'ЯКИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ РАН НА УКРАЇНСЬКОМУ ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ

Халєєва О.Л.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

elena.chaleeva@gmail.com

РЕЗЮМЕ

Незважаючи на стрімкий розвиток сучасної хірургії, лікування ран залишається однією з найскладніших проблем медицини, що набуває соціально-економічного значення. Рановий процес – це складний комплекс місцевих і загальних реакцій організму, що розвиваються у відповідь на пошкодження тканин. Лікування ранового процесу включає хірургічне втручання, місцеве та системне застосування сучасних лікарських препаратів. Обґрунтованим можна вважати лише таке медикаментозне лікування, яке проводиться строго відповідно до патогенезу ранового процесу, тобто з урахуванням фаз його перебігу. Проведений аналіз асортименту м'яких лікарських засобів для фармакотерапії ран на українському фармацевтичному ринку. Представлений широкий асортимент дає можливість персоніфікованого підходу при лікуванні ран.

Ключові слова: м'які лікарські засоби, рани, лікування, асортимент.

SUMMARY

Despite the rapid development of modern surgery, wound treatment remains one of the most challenging problems in medicine and is gaining socio-economic significance. The wound process is a complex set of local and systemic reactions that develop in response to tissue damage. Treatment of the wound process includes surgical intervention as well as local and systemic administration of modern pharmacological agents. Drug therapy can be considered justified only when it is carried out in strict accordance with the pathogenesis of the wound process, taking

into account the different phases of its progression. An analysis of the assortment of ointments used in wound pharmacotherapy available on the Ukrainian pharmaceutical market was conducted. The wide range available enables a personalized approach to wound treatment.

Key words: ointments, wounds, treatment, pharmaceutical assortment.

Вступ. Незважаючи на стрімкий розвиток сучасної хірургії, лікування ран залишається однією з найскладніших проблем медицини, що набуває соціально-економічного значення. Слід зазначити, що у хірургічній практиці 40-60% летальності пов'язані з гнійними ускладненнями [1].

Рановий процес – це складний комплекс місцевих і загальних реакцій організму, що розвиваються у відповідь на пошкодження тканин. Загоєння ран є важливим фізіологічним процесом для підтримки цілісності шкіри після травми. Нормальне загоєння ран включає три послідовні, але перекриваючі фази. 1 фаза – гнійно-некротична. Ця фаза характеризується наявністю в рані гнійно-некротичного вмісту, бактеріального обсіменіння, набрякості та інфільтрації країв рани. 2 фаза - фаза регенерації, утворення та дозрівання грануляційної тканини. 3 фаза - фаза загоєння (утворення рубця та епітелізація). Кінцевою метою загоєння ран є утворення тканини, яка має подібну структуру до непошкодженої шкіри та забезпечує захист організму [1, 2, 3]. Незважаючи на прогрес у лікуванні ран протягом останніх кількох десятиліть, багато хронічних ран продовжують зазнавати впливу місцевих та системних факторів. Місцеві фактори включають бактеріальну інфекцію, набряк, тиск та вологу. Системні фактори включають вік, хронічні захворювання, такі як анемія, цукровий діабет та дисфункція нирок або печінки, стрес, ліки, стан харчування, такий як дефіцит вітамінів, білків або рідини. Порушення перебігу процесів, пов'язаних із загоєнням ран, призводить до хронічних, незагойних ран, які завдають пацієнту значного дискомфорту та страждань [4, 5].

Лікування ранового процесу включає хірургічне втручання, місцеве та системне застосування сучасних лікарських препаратів [6, 7]. Обґрунтованим

можна вважати лише таке медикаментозне лікування, яке проводиться строго відповідно до патогенезу ранового процесу, тобто з урахуванням фаз його перебігу [8].

Мета. Визначення асортименту м'яких лікарських засобів, що можуть застосовуватися для лікування ран.

Матеріали та методи досліджень. Аналіз даних літератури, Державного реєстру лікарських засобів України та довідника Компендіум-онлайн, що стосуються інформації про м'які лікарські засоби, що використовуються для лікування ран.

Результати досліджень. Номенклатура зареєстрованих в Україні м'яких лікарських засобів для лікування ран становить 73 торгових найменувань, які за АТХ-класифікацією відносяться до фармакотерапевтичних груп D03 – дерматологічні засоби для лікування ран та виразкових уражень, D06 – антибіотики і хіміотерапевтичні препарати для застосування в дерматології та D08 – антисептичні і дезінфікуючі засоби. Серед місцевих лікарських препаратів для лікування ран м'які лікарські засоби складають другу по численності групу (29%) після рідин і розчинів (рис. 1).

Рис. 1. Розподіл препаратів для місцевого лікування ран на українському фармацевтичному ринку за лікарською формою

67% м'яких лікарських засобів для лікування ран вітчизняного виробництва. Свою продукцію постачають 13 вітчизняних підприємств. Слід зазначити, що багато складів м'яких лікарських засобів дублюються вітчизняними виробниками. Найчастіше це такі препарати, як Левомеколь, мазь іхтіолова, календули мазь, лінімент бальзамічний (за О.В. Вишневським) та ін. Більшість імпортних препаратів представлені фірмами із країн Європи. Комбіновані препарати складають 35%. За видом дисперсної системи м'які лікарські засоби поділяються на мазі, креми, гелі та лініменти (рис. 2).

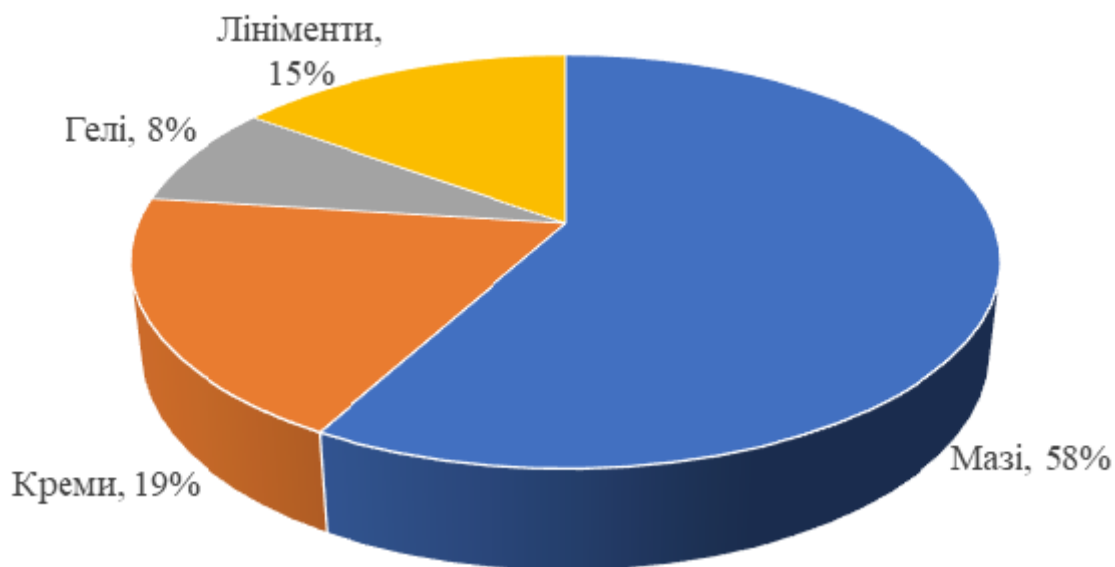

Рис. 2. Асортимент м'яких лікарських засобів для лікування ран на українському фармацевтичному ринку з урахуванням виду дисперсної системи

Якщо прийняти всі м'які лікарські засоби, рекомендовані для лікування ран за 100%, то у 1-й фазі ранового процесу використовується 13% препаратів, у 2-й фазі – 68%, у 3-й фазі – 19%. В 1-й фазі препарати повинні сприяти пригніченню мікрофлори та якнайшвидшому очищенню рани, надавати знеболювальну та репаративну дію. Тому всі препарати комбіновані, які мають багатоспрямовану дію (табл. 1). До складу входять антибактеріальні речовини – левоміцетин, синтоміцин, амікацин, сульфадиметоксин, офлоксацин, бензалконію хлорид, фурацилін та ін.; місцеві анестетики – тримекаїн, бензокаїн, лідокаїн; активний модулятор обмінних процесів у тканинах метилурацил.

Таблиця 1

М'які лікарські засоби, що застосовуються у гнійно-некротичній фазі ранового процесу

Торгова назва	Форма випуску	Фірма-виробник, країна
Інфларакс	мазь	ТОВ "Корпорація "Здоров'я", Україна
Левомеколь	мазь	АТ "Лубнифарм", Україна
Левомеколь	мазь	АТ "Фармак", Україна
Левомеколь	мазь	ПАТ "НВЦ "Борщагівський ХФЗ", Україна
Левомеколь	мазь	ПрАТ ФФ "Віола", Україна
Левомеколь	мазь	ПрАТ "ХФЗ "Червона зірка", Україна
Левосин	мазь	ПрАТ "ХФЗ "Червона зірка", Україна
Метролавін	мазь	ПрАТ "ХФЗ "Червона зірка", Україна
Офлокаїн-Дарниця	мазь	ПрАТ "ФФ "Дарниця", Україна
Фастин	мазь	АТ "Лубнифарм", Україна

У 2-й фазі використовують мазі з антибіотиками і антисептиками (табл. 2) – бацитрацин, неоміцин, синтоміцин, гентаміцин, тиротрицин, мупіроцин, кислота фузидова, мірамістин, сульфадіазин срібла та ін. Обґрунтовано застосування препаратів, що стимулюють зростання грануляцій – метилурацил, альтан, фітопрепарати. Також використовують нестероїдний протизапальний засіб мефенамінат натрію, мембраностабілізатор тіотриазолін та ін.

Таблиця 2

М'які лікарські засоби, що застосовуються у фазі регенерації, утворення та дозрівання грануляційної тканини

Торгова назва	Форма випуску	Фірма-виробник, країна
1	2	3
Альтанова мазь	мазь	ПАТ "НВЦ "Борщагівський ХФЗ", Україна
Аргедин Босналек	крем	Босналек д.д., Боснія і Герцеговина
Аргосульфан	крем	Фармзавод Єльфа А.Т., Польща
Ацербін	мазь	Фармацевтичне підприємство Монтавіт ГмбХ, Австрія
Бактіаліс	мазь	ТОВ "ДКП "Фармацевтична фабрика", Україна
Бактопик	Мазь	Кусум Хелтхкер Пвт Лтд, Індія
Бактробан	мазь	Глаксо Оперейшнс ЮК Лімітед, Велика Британія
Банеоцин	мазь	Сандоз ГмбХ, П&Г Хелс Австрія ГмбХ & Ко. ОГ, Австрія, Салюгас Фарма ГмбХ, Німеччина
Бондерм	мазь	Белупо, ліки та косметика, д.д., Хорватія
Вундехіл	мазь	ТОВ "НВФК "ЕЙМ"
Далмаксін	мазь	ПрАТ "ХФЗ "Червона зірка", Україна

1	2	3
Дермазин	крем	Салютас Фарма ГмБХ, Німеччина
Ілон Класік	мазь	Цесра Арцнайміттель ГмБХ і Ко. КГ, Німеччина
Іхтіол	мазь	АТ "Лубнифарм", Україна
Іхтіол	мазь	ПрАТ "ХФЗ "Червона зірка", Україна
Іхтіолова мазь	мазь	ТОВ "Тернофарм", Україна
Іхтіолова мазь	мазь	ПрАТ ФФ "Віола", Україна
Іхтіолова мазь	мазь	ПрАТ "Фітофарм", Україна
Календули мазь	мазь	АТ "Лубнифарм", Україна
Календули мазь	мазь	ПрАТ ФФ "Віола", Україна
Календули мазь	мазь	ПрАТ "Фітофарм", Україна
Календули мазь	мазь	ТОВ "ДКП "Фармацевтична фабрика", Україна
Календули мазь	мазь	ТОВ "Тернофарм", Україна
Лінімент бальзамічний (за О.В. Вишневським)	лінімент	АТ "Лубнифарм", Україна
Лінімент бальзамічний (за О.В. Вишневським)	лінімент	ПАТ "НВЦ "Борщагівський ХФЗ", Україна
Лінімент бальзамічний (за О.В. Вишневським)	лінімент	ПрАТ ФФ "Віола", Україна
Лінімент бальзамічний (за О.В. Вишневським)	лінімент	ПрАТ "Фітофарм", Україна
Лінімент бальзамічний (за О.В. Вишневським)	лінімент	ТОВ "ДКП "Фармацевтична фабрика", Україна
Лінімент бальзамічний (за О.В. Вишневським)	лінімент	ТОВ "Тернофарм", Україна
Метилурацил	мазь	АТ "Лубнифарм", Україна
Метрогіл	гель	"Юнік Фармасьютикал Лабораторіз", Індія
Мефенат	мазь	АТ "Фармак", Україна
Мірамістин-Дарниця	мазь	ПрАТ "ФФ "Дарниця", Україна
Неоміцин Плюс	мазь	ТОВ "Корпорація "Здоров'я", Україна
Розамет	крем	Ядран-Галенський Лабораторій д.д., Хорватія
Тирозур	гель	Енгельгард Арцнайміттель ГмБХ & Ко. КГ, Німеччина
Синтоміцин	лінімент	АТ "Лубнифарм", Україна
Синтоміцин	лінімент	ПрАТ "ХФЗ "Червона зірка", Україна
Стрептоцид	лінімент, мазь	АТ "Лубнифарм", Україна
Стрептоцидова мазь	мазь	ПрАТ ФФ "Віола", Україна
Стрептоцидова мазь	мазь	ТОВ "Тернофарм", Україна
Сульфаргин	мазь	АТ Талліннський ФЗ, Естонія, АТ "Гріндекс", Латвія
Сульфаргин міні	мазь	АТ Талліннський ФЗ, Естонія
Фузідерм	гель	Фарма Інтернешенал Компані, Йорданія
Фузікутан	крем, мазь	Мібе ГмБХ Арцнайміттель, Німеччина
Хітозан-Гента	гель	ТОВ "Євразія", Україна

До складу м'яких лікарських засобів, що застосовуються у 3-й фазі, переважно, входить декспантенол (табл. 3), що надає виражений вплив на утворення та функцію епітеліальної тканини. Деякі препарати комбіновані. У своєму складі мають антисептичні засоби – хлоргексидин, бензалконію хлорид.

Таблиця 3

М'які лікарські засоби, що застосовуються у фазі епітелізації

Торгова назва	Форма випуску	Фірма-виробник, країна
Бепантен	крем, мазь	ГП Грензах Продуктіонс ГмбХ, Німеччина
Бепантен Плюс	крем	ГП Грензах Продуктіонс ГмбХ, Німеччина
Контрактубекс	гель	Мерц Фарма ГмбХ і Ко. КГаА, Німеччина
Пантек крем	крем	ПрАТ "Фітофарм"
Пантексол Ядран	крем	Ядран-Галенський Лабораторій д.д., Хорватія
Пантенол	мазь	"Хемофарм" АД, Республіка Сербія
Пантенол-Здоров'я	крем	ТОВ "ФК "Здоров'я", Україна
Пантенол-Здоров'я Плюс	крем	ТОВ "ФК "Здоров'я", Україна
Пантенол Плюс	крем	ТОВ "Тернофарм", Україна
Пантенол-Тева	мазь	Меркле ГмбХ, Німеччина
Пантестин-Дарниця	гель	ПрАТ "ФФ "Дарниця", Україна
Рятівник	крем	ПАТ "Київмедпрепарат", Україна
Хепідерм-Здоров'я	крем	ТОВ "ФК "Здоров'я", Україна
Хепідерм Плюс	крем	ТОВ "ФК "Здоров'я", Україна

Висновки. В Україні представлений широкий асортимент м'яких лікарських засобів для лікування ран, що дає можливість персоніфікованого підходу при проведенні фармакотерапії.

Список використаних джерел.

1. Wang PH, Huang BS, Horng HC, Yeh CC, Chen YJ. Wound healing. *J Chin Med Assoc.* 2018. No 81(2). P. 94-101. DOI: 10.1016/j.jcma.2017.11.002.
2. Lux CN. Wound healing in animals: a review of physiology and clinical evaluation. *Vet Dermatol.* 2022 Feb;33(1):91-e27. doi: 10.1111/vde.13032.
3. Abazari M, Ghaffari A, Rashidzadeh H, Badeleh SM, Maleki Y. A Systematic Review on Classification, Identification, and Healing Process of Burn Wound Healing. *Int J Low Extrem Wounds.* 2022. No 21 (1). P. 18-30. DOI: 10.1177/1534734620924857.
4. Holl J, Kowalewski C, Zimek Z, Fiedor P, Kaminski A, Oldak T, Moniuszko M, Eljaszewicz A. Chronic Diabetic Wounds and Their Treatment with Skin Substitutes. *Cells.* 2021. Vol. 15. No 10 (3). P. 655. DOI: 10.3390/cells10030655.
5. Wilkinson HN, Hardman MJ. Wound healing: cellular mechanisms and pathological outcomes. *Open Biol.* 2020. No 10(9). P. 200-223. DOI: 10.1098/rsob.200223.
6. Державний реєстр лікарських засобів України. URL: <http://www.drlz.com.ua/>
7. Компендіум. Лікарські препарати. Електронний довідник. URL: <https://compendium.com.ua/uk/>
8. Beraja GE, Gruzmark F, Pastar I, Lev-Tov H. What's New in Wound Healing: Treatment Advances and Microbial Insights. *Am J Clin Dermatol.* 2025. No 26 (5). P. 677-694. DOI: 10.1007/s40257-025-00953-9.